

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto V. - Štev. 35

Gorica - 27. avgusta 1953 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Poglejmo resnici v obraz!

V laških časopisih se neprenehoma ponavlja trditev, da je avstrijska vlada na Primorskem protežirala Slovence nasproti Italijanom in da so se ti le na ta način na Primorskem mogli uveljaviti.

To je navadna laž! Dejstvo je le to, da so Slovenci v preteklem stoletju prišli do narodne zavesti in zato zahtevali ter deloma dosegli nekoliko narodnih pravic. S tem pa Italijanom niso ničesar vzeli, kar je bilo res njihovega. Avstrijska država je bila pač mnogojezična in zato je, četudi nerada, morala vsaj po mrvicah ustreči svojim narodnostim.

Resnica pa je, da je na Primorskem Avstrija bolj protežirala Lahe nego Slovence, če seveda ni šlo za veleizdajniške stremiljenja.

Samo povejte nam, kdaj je v Trstu v cesarski namestniški palači sedel le en sam Slovenec kot c. k. namestnik? Mi pa dobro vemo, da sta v najbolj razvpitih časih sedela v Trstu na namestniškem stolu dva zagrizena Italijana: De Pretis in Rinaldini.

De Pretisa so tedanji goriški Italijani imeli tako radi, da so ga enodušno izvolili za goriškega deželnega poslanca, ki je mirne vesti stopil v klub laških liberalcev, katerega je vodil tedaj še mladi dr. Luigi Pajer, četudi je bil cesarski kraljevi namestnik v Trstu, ki je leta 1871 postal celo avstrijski finančni minister. In maslo tega moža je bilo, da je dr. Luigi Pajer tedaj postal goriški deželni glavar, kar je ostal potem nepretrgano do leta 1913, to je do svoje smrti.

Še bolj izrazito italijanska doba je bila doba, ko je sedel v Trstu na stolu cesarskega namestnika baron Rinaldini. Ta je postavil v Gorici na glavarstvo za okrajnega glavarja moža, ki se je pisal marchese Luigi Bosizio, za policijskega komisarja pa moža, ki mu je bilo ime Abondio Contino, desna roka glavarja samega pa je bil komisar Amadeo Princig.

Vse to je bilo leta 1891. Ti gospodje so na glavarstvu za Lahe uradovale po laško, za Slovence pa po nemško, razen gospoda Contina, ki nemščine še znal ni in je moral samo italijanski uradovati.

Rinaldini je bil tisti, ki je prof. Vekoslav Spinčič odpustil iz službe in pozneje upokojil, ker mu je bil na poti v Istri.

Rinaldini je bil tisti, ki je z vsemi vladnimi sredstvi delal v Istri za časa volitev za Italijane in proti Slovence.

Rinaldini je bil tisti, ki je šel osebno k bolnemu goriškemu nadškofu in ga pritiskal, da je šel v deželni zbor, itd. itd.

Vse to je danes za marsikoga pozabljeno ali zamolčano.

Najbolj pa nas je speklo dejstvo, da je nekdo še pred nekaj dnevi v nekem listu proslavljal poslednje občinske volitve v Gorici pod Avstrijo leta 1914. Bog se ga usmili! To so bile volitve, ko so se v Gorici Italijani povezali s privandranimi Nemci, predvsem z železničarji s severne postaje, potem Sulverajnovci in uradniki zoper Slovence. In tako je videla goriška mestna hiša med občinskimi svetniki kar 4 (reci štiri) trde Nemce, prvič kar Gorica stoji.

Raje z Nemci nego s Slovenci! Kako je leta 1900 cesar Franc Jožef obdelal slovensko deputacijo, je boljše, da molčimo, ker so se že takrat ostali Goričani temu grohotali.

Teh starih dejstev ne premlevamo iz sovraštva, ampak iz ljubezni do resnice.

Maroko ima novega sultana

Francoska vlada je iz varnostnih ozirov odstranila maroškega sultana Ben Jusufa ter ga poslala v pregnanstvo na Korziko. Na njegovo mesto je postavila njegovega strica Ben Arafo. Dogodek je vzbudil v vsem mohamedanskem svetu mnogo hude krvi.

Francija ima v severni Afriki tri dežele pod seboj: Maroko, Alžir in Tunis. Medtem ko je Alžir vključen v francosko državo, sta Maroko in Tunis francoska protektorata, torej deželi pod francosko zaščitno oblastjo.

Kakor po ostalih, še ne popolnoma samostojnih mohamedanskih deželah, tako se je tudi v Tunisu in Maroku razvilo nacionalistično gibanje za popolno osvoboditev teh krajev izpod tuje oblasti. Gibanje je samo na sebi upravičeno, toda nacionalisti, ki jih povsod podpirajo tudi komunisti, gredo pri svojih zahtevah predaleč ter bi hoteli kar čez noč pognati Francoze iz dežele. Francija se ne upira upravičenim željam po samoupravi, vendar ima v teh deželah gotove pravice, katerim se ne misli kar tako odpovedati. Poleg tega so ti kraji tudi iz strateškega stališča zelo važni in zato Franciji ne more biti vseeno, kdo zavlada nad temi deželami. V vseh teh krajih imajo Združene države (in s tem tudi atlantska zveza) važna letalska oporišča, ki bi bila v slučaju sovjetskega napada za obrambo Evrope neobhodno potrebna.

Vprašanje ni torej tako enostavno, kot si nekateri predstavljajo in pograbi vsako priliko, da udarijo po kolonialnem izkoriščanju in tlačanju teh »zaslužjenih« narodov, ki pa uživajo v resnici več svobode, kot jo uživa najbolj svobodna komunistična država.

Predsednik Pella dobil zaupnico

Pellova poslovna vlada je dobila zaupnico v senatu in zbornici. Zanj so glasovali krščanski demokrati, republikanci, liberalci in monarhisti. Glasovanja so se vzdržali saragatovci in misovci, proti pa so glasovali Nennijsvi socialisti in komunisti.

Indije ne marajo

Na izrednem zasedanju ZN so začetkom tega tedna še vedno razpravljali o pripustitvi Indije h korejski politični oziroma mirovni konferenci. Združene države so odločno proti, da bi se Indija udeležila te konference. O Sovjetski zvezi pa sodijo, da bi se morala udeležiti konference le na strani držav, ki so napadle Južno Korejo.

Sovjeti imajo vodikovo bombo

Sovjetsko časopisje je sporočilo, da so v Sovjetski zvezi razstrelili vodikovo bombo. Predsednik ameriške komisije za atomsko energijo je potrdil to izjavo ter pripomnil, češar sovjetski tisk ni povedal, da se je ta razstrelitev izvršila 12. avgusta, torej štiri dni po Malenkovem sporočilu, da ima tudi Sovjetska zveza vodikovo bombo.

Slovencev ni Avstrija prav nič podpirala, ampak v težkih političnih bojih so si sami priborili nekoliko pravic, pri tem pa nikogar oškodovali.

Arabske države so spravile že zadnjo zimo maroško in tuniško vprašanje pred Združene narode, ki pa niso, kakor so arabske države zahtevale, obsodili Francije, ampak ji le priporočili, naj poskrbi, da pride maroško in tuniško ljudstvo do vseh demokratičnih pravic. Zdi se pa, da ni napravila Francija v tem oziru nobenega koraka.

Medtem je šel razvoj dogodkov svojo pot, posebno v Maroku, so se nasprotja med nacionalističnim gibanjem »istiklala« in prijatelji Francije zelo zaostila. Marakeški paša, ki je zvest prijatelj Francije, in njegovi pristaši so ostavili maroškega sultana kot vrhovnega verskega poglavarja (imana), za novega verskega poglavarja pa so izvolili sultanovega strica Ben Arafo.

V Perziji vlada zopet stari kralj

Iranski (perzijski) minist. predsednik Mosadek je izgubil »šahovsko« partijo. Podlegel je v boju s perzijskim kraljem, akoravno se je zdelo, da mu po ponesrečenem državnom udaru kraljevih pristašev in po begu kralja iz dežele zmaga ne more uteči. Pa mu je vendar utekla.

Mosadek je postal zadnja leta pravi diktator Irana. Odtegnil je armado kralju Rzezi Pahleviju ter po svoji mili volji prestavljal razne generale in policijske poveljnike, na njihova mesta pa postavljali svoje zveste pristaše. Bil je na tem, da razpusti parlament ter je sploh po diktatorsko vodil državo, ki jo je bil že pred nekaj leti vrgel s podžavljenjem angleško-iranske petrolejske družbe v največje pomanjkanje in bedo. Vse to je vzbudilo v mnogih, posebno v vojaških krogih upravičen odpor, ki je privedel do državnega udara s strani generala Zahedija, polkovnika Naserija in drugih vojaških osebnosti. Udar, ki se je izvršil z vednostjo kralja in ki je imel namen strmoglaviti Mosadeka ter vrniti kralju nekdanje pravice, se je v začetku popolnoma ponesrečil. Kralj je na osebnem letalu zbežal s svojo ženo najprej v Bagdad, od tam pa v Rim. Polkovnik Naseri, ki se je kot poveljnik kraljeve straže udeležil udara, in mnogo kraljevih pristašev, je končalo v zaporu, medtem ko je general Zahedi, ki ga je bil kralj imenoval za novega ministrskega predsednika, izginil neznano kam.

V glavnem mestu Teheranu so Mosadekovi pristaši praznovali zmago, razbijali kipe ter trgali slike perzijskega kralja in njegovih prednikov. Zunanji minister Fatemi je zahteval kraljevo glavo, Mosadek pa je obljubil sto tisoč vialov (perzijska denarna enota) tistemu, ki bi izročil oblastem ubežnega generala Zahedija. Mosadek in njegovi pristaši so bili pijani zmage, a so se po nekaj dneh popolnoma streznili.

V nedeljo zjutraj (19. avg.) na vse zgodaj so se začele zgrinjati v Teheranu močne skupine ljudi, o katerih so vsi sodili, da so prišli demonstrirati zoper kralja, a so bili v resnici pristaši kralja. Ti ljudje iz okoliških krajev in s severa dežele so se razdelili po vsem mestu ter so ob zgovorjenem trenutku planili na radijsko postajo in na druga važna državna poslopja ter jih zasedli. Istočasno so vdrle v mesto kralju zveste čete ter se po kratkem boju z Mosadekovimi četami polastili mesta in oblasti.

Mosadek se je zatekel v svojo utrjeno palačo, ki jo je njegova osebna straža branila z orožjem v roki. Slednji se je napadalcem po-

obenem pa so pritiskali na francoskega rezidenta (guvernerja), naj doseže v Parizu, da bo Ben Jusuf tudi kot sultan odstavljen. Vse to je odnose med obema taboroma še bolj napelo. Prišlo je do hudih izgrediv in spopadov, pri katerih je izgubilo življenje več desetih ljudi.

Francoska vlada je bila prisiljena, da poseže odločno vmes. Toda za koga naj se odloči? Ali naj brani pravice dosedanjega sultana, ki podpira nacionaliste ter nasprotuje Francozom, ali pa naj podpre marakeškega pašo in s tem tudi svoje prijatelje ter se s tem zameri ostalemu mohamedanskemu svetu, ki stoji na strani maroških nacionalistov?

Francoska vlada je poskušala najprej doseči med obema taboroma sporazum, na podlagi katerega bi se sultan odpovedal svoji oblasti v prid svojemu drugorojencu. Toda mara-

keški paša tega sporazuma ni hotel sprejeti, obenem pa je izjavil, da ne more odgovarjati za ohranitev miru, ako ne bodo sprejeti sklepi političnih in verskih prvakov njegovega tabora.

To odločno stališče marakeškega paše in njegove grožnje z državljansko vojno so vplivale na francosko vlado, da je spremenila svoje stališče, odstavila sultana ter imenovala za novega sultana Ben Arafo. Kronanje novega sultana se je izvršilo v petek 21. avgusta.

Kako bo na vse to odgovoril nacionalistični mohamedanski svet, si lahko mislimo. Tudi nekateri krogi v Franciji, predvsem levičarski, ne odobravajo postopanja francoske vlade. Drugi so pa mnenja, da ni mogoče zahtevati od francoske vlade, da bi izdala ljudi, ki jo podpirajo, ter podprla tiste, ki ji nasprotujejo.

srečilo vdreti v palačo, a Mosadeka niso našli. Ta je namreč zbežal po skrivnem izhodu iz palače ter se zatekel k nekemu svojemu prijatelju in bivšemu ministru. Tam ga je našla pozneje policija. Ko so ga aretirali, se je začel po svoji stari navadi jokati ter se kakor kak otrok skrivati za hrbti navzočih. Ker se je bal, da ga bo razjrzano ljudstvo linčalo, je prosil in rotil, naj ga ne odvedejo pred večerom iz hiše. To željo so mu izpolnili. Ko so ga privedli pred novega ministrskega predsednika Zahedija, ga je ta baje sprejel z besedami: »Kakor vidite, se je kolo sreče obrnilo. Mislili ste, da smete početi vse, kar se vam zljubi, pri tem pa niste upoštevali resničnih čustev ljudstva, ki ljubi kralja. Kralj mi je naročil, naj se vam ne skrivi noben las, dokler ne pridete pred sodišče, ki vas

bo sodilo zaradi zarote in nepostavnega vladanja.«

Tako se je končala borba med mladim kraljem Rzezi Pahlevijem in njegovim sivolasim prvim ministrom Mohamedom Mosadekom. Medtem se je vrnil kralj iz Rima v Teheran, kjer so mu priredili navdušen sprejem.

S tem seveda ni rečeno, da bo napočila sedaj v Perziji zlata doba. Nova vlada, ki ji predseduje gen. Zahedi, bo imela veliko dela, predno bo vsaj nekoliko uredila zavozne politične in gospodarske razmere. Komunistična stranka »Tudeha«, ki je skupaj z nacionalistično podpirala diktatorja Mosadeka, bo delala najbrže novi vladi več preglavice kot Mosadekovi pristaši sami.

Toda to je novo poglavje, ki ga danes nočemo načeti.

Sporazum med Rusijo in Vzhodno Nemčijo

V soboto 22. avgusta je bil podpisan v Moskvi sporazum med zastopniki sovjetske in vzhodnonemške vlade. Sovjetsko vladso so zastopali Malenkov, Molotov, Kruščev, Bulganin, Kaganovič in nekaj drugih ministrov. Vzhodnonemško deputacijo pa so sestavljali Grotewohl, Ulbricht, Nuschke, Bolz in Loeh.

Podpisani sporazum prinaša Vzhodni Nemčiji sledeče ugodnosti: S 1. januarjem 1954 neha Vzhodna Nemčija s plačevanjem vojnih reparacij Sovjetski zvezi; Sovjetska zveza povrne V. Nemčiji vso lastnino in zaplenjena podjetja; zmanjša se prispevek za vzdrževanje sovjetskih čet, obenem se črtajo vsi zastanki neplačane vzdrževalnine. Črtajo se

tudi vsi poveljni vojaški dolgovi.

Sovjetska zveza bo povečala svoj prispevek v blagu za l. 1953 za približno 590 milijonov rubljev (živila, železo, baker, svince itd.), obenem bo odprla Vzhodni Nemčiji kredit v višini 485 milijonov rubljev. (Rubelj je približno četrtno dolarja). Pomilostijo se vojni ujetniki — zločinci, razen tistih, ki so zakrivali posebno težke zločine.

Dosedanje vzhodnonemško diplomatsko zastopstvo v Moskvi in sovjetsko v Berlinu se povzdigneta v veleposlaništvi.

Med pogajanjmi so razpravljali tudi o rešitvi nemškega vprašanja, to je o združitvi Nemčije na temelju znanih sovjetskih pogojev.

„Osservatore Romano“ odgovarja Titu

»Osservatore Romano« je prinesel daljši članek, s katerim odgovarja na intervju, ki ga je maršal Tito dal zastopniku Associated Press, v katerem je maršal izjavil, da bo pričel proučevati obnovo diplomatskih stikov s sveto stolico šele takrat, kadar se bo Vatikan nehal brigati za notranje zadeve jugoslovanske države. Članek

PRISPEVAJTE
za **† L. Kemperlov sklad!**

odgovarja z dejstvi, ki so bila že objavljena v noti vatikanskega tajništva 15. decembra 1952. Pravi, ne Vatikan, marveč jugoslovanski režim je tisti, ki se z dejanji, ki so vsem znana, vtika v notranje zadeve Cerkev, ko išče z vsemi sredstvi, da bi razpogabljal sebi v prid s Katoliško akcijo, s katol. organizacijami, s tiskom in z delavnostjo katoliške duhovščine. Kako se je režim nasilno vtikal v cerkvene zadeve kažejo primeri msgr. Frančiča, pomožnega škofa iz Splita, msgr. Pavlišiča, pomožnega škofa iz Senja, in msgr. Vovka, apostolskega administratorja iz Ljubljane, katerega so hoteli živega sežgati.

Štirinajsta nedelja po binkošti

Iz svetega evangelija po Mateju
(Mt 6, 24-34)

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: »Nihče ne more služiti dvema gospodoma, ali bo namreč enega sovražil in drugega ljubil, ali se bo enega držal in drugega zaničeval. Ne morete služiti Bogu in mamoni. Zato vam pravim: Ne bodite v skrbeh za svoje življenje, kaj boste jedli, tudi ne za svoje telo, kaj boste oblekli. Ali ni življenje več kot jed in telo več kot obleka? Poglejte ptice pod nebom: ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice, in vaši nebeški Oče jih živi. Ali niste vi veliko več vredni kot one? Kdo izmed vas pa more s svojo skrbjo dodati svoji postavi en komolec? In za obleko kaj ste v skrbeh? Poglejte lilije na polju, kako rastejo; ne trudijo se in ne predejo, a povem vam, da še Salomon v vsem svojem sijaju se ni oblačil kakor katera izmed njih. Če pa travo na polju, ki danes stoji in se jutri v peč vrže, Bog tako oblači, ne bo li mnogo bolj vas, maloverni? Ne skrbite torej in ne povprašujte: Kaj bomo jedli ali kaj bomo pili ali s čim se bomo oblekli? Zakaj po vsem tem povprašujete pogani. Saj ve vaš nebeški Oče, da vsega tega potrebujete. Išcite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to se vam bo narglo. Ne skrbite torej za jutri; kajti jutrišnji dan bo imel skrb sam zase; zadosti je dnevu njegova lastna težava.«

*

BLAGOSLOVLJENA SKRBNOST

Jezus nam je povedal lepo priliko iz mirnega življenja v božji naravi. Kaj je bolj nežnega in prijaznega po tratah in livadah, gozdičih in gričih kot dehteče cvetice in žgoleče ptice. In tako, po naše rečeno, brez skrbi živijo! Jezus nam pojasnjuje: »Nebeški oče jih živi in oblači.«

1. S tem nam daje nauk: »Napačno ravnate, če se v skrbi za življenje opirate le na svojo moč.« To govori tisti, ki je rekel: »V potu svojega obraza boš jedel kruh.«

Kdo pa zida le na svojo moč? Tisti, ki si tudi ob nedeljah ne da počitka; tisti, ki se grešno branijo otrok, v skrbi, kdo jih bo preživljal; tisti, ki si večajo imetje s tatvino, z goljufijo in ropom. Predvsem pa zida na svojo moč moderna veleindustrija. Ta je pravo morilno orodje človeške osebnosti, ko je v rokah države, posebno še, če je ta komunistična. Tako usmerjena država meni: vse človeške moči vseh državljanov in vse naravne sile, vse naravno bogastvo je treba tako organizirati v en sam kolosalni stroj, da bo produkcija največja. Zato je treba vse natančno preštudirati, določiti in spraviti v to kolesje — tedaj bo na zemlji raj!

Posledica takega računanja brez Boga? Marsikaj se doseže z narav-

nimi močmi, toda uspeha kot ga ti računarji predvidevajo — ni. Nedeljsko delo, kot prča tudi izkušnja, ne prinaša blagoslova. Starši, ki se hranijo otrok, imajo z enim otrokom ali dvema sploh več sitnosti, izdatkov itd. kot bi jih imeli s šestimi ali desetimi otroki. Pri tatvini velja: Kakor na kup tako s kupa! Državna industrijalizacija dela pač »plane« — a je tudi prazna in utrujena dlan delavca, naroda. Zida se vseprek babilonski stolp — človek je suženj.

Uresničuje se Jezusova beseda: »Kdo izmed vas pa more s svojo napačno skrbjo dodati svoji postavi en komolec?«

Dokler komunizem krade in izžema, se zdi, da je kaj; toda ko je limona izžeta, je zastoj vsako izžemanje. Tu se skuša rešiti iz zagate: spravlja samostojne, gospodarsko urejene države pod svojo oblast. Ali ne izžema sovjetska Rusija satelitskih držav? Ko bodo izžete te in Kitajska, bo treba iti najprej — v svetovno revolucijo, svetovno izžemanje. A tudi to, če bi se mu posrečilo, ga ne bo rešilo. Ni blagoslova božjega!

2. Jezus nam oznanja pravo pot: »Išcite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo vam bo narglo.«

Kaj je božje kraljestvo, kaj je njegova pravica? Varovati se greha, delati dobro. Predvsem: priznavati Boga za svojega Gospoda. Častiti ga moramo z molitvijo in delom. »Nedelja je Gospodov dan; ta dan ne delaj ne ti ne tvoja žena ne tvoja družina ne tvoja živina.« je veljalo že v stari zavezi, kaj šele zdaj v novi, ko imamo zapovedano pod smrtnim grehom, udeleževati se sv. maše. Nadalje moramo bližnjemu dati, kar mu gre. Ne smemo se kri- vično okoriščeovati z njegovo lastnino. Sami zase moramo živeti pošteno, vsak v svojem stanu. Da bi bili deležni božjega kraljestva, je sam Sin božji prišel na zemljo, nas učil sam in nas učil po sv. Cerkv; v sv. obhajilu se nam daje v dušno hrano. S komer pohajša, tak postajaš.

Če Bogu zvesto služimo in se pametno trudimo, nam obljublja Jezus, da nam bo vse drugo navrženo, namreč zemsko blagostanje, v kolikor ni v škodo zveličanju. Se čudite? Poglejte Hišo božje previdnosti v Turinu, kjer se 10.000 ljudi preživlja brez lastnega imetja. Poglejte Portugalsko, kjer je mir in zadovoljnost, odkar računa tudi na Boga. Poglejte znosno stanje v onih zapadnih državah, kjer kolikor toliko računajo z Bogom; nasprotno je pa porazni gospodarski položaj v komunističnih...

Gospodarsko kolesje človeštva se pa ne vrti le po »človeških planih«, ampak po »božjem planu«, ki ga je Bog položil z naravnim moralnim zakonom v človeško srce in vest. Kder tega tepta, piše obsodbo svojemu gospodarskemu načrtu.

Staršem in vzgojiteljem tržaške škofije

Že dolgo se čuti potreba in že večkrat je bila izražena želja, da bi slovenski verniki v tržaški škofiji imeli svoj vzgojni zavod, v katerem bi se slovenski dečki vzgajali tudi za duhovniški poklic. Tudi »Katoliški glas« je v tem letu priobčil več člankov, v katerih je bilo poudarjeno, kako potrebno bi bilo poskrbeti za vzgojo novih duhovnikov, katere naše župnije tako nujno potrebujejo. Iz uradnega poročila, ki je bilo objavljeno v zadnji številki »Katoliškega glasa« je bilo razvidno, da je preizkušeni g. škof dal nalogo, da se vzgojni zavod »Marijanišča« na Opčinah že to poletje preuredi in prenove, da bo odslej služil temu neprepovednemu namenu. Hvaležni smo g. škofu za to iniciativo in njegovo naklonenost in upamo, da bo to seme obro- dilo lep sad, če bomo tudi mi storili svojo dolžnost, da bomo moralno in gmotno podprli to pomembno delo. Zato priporočamo vsem vernikom in predvsem duhovnikom ter verskim družbam in bratovčinam, da

z molitvijo in sodelovanjem podpro po svojih močeh to pobudo. Staršem, vzgojiteljem in katoliški javnosti pa priporočamo to delo v resen premislek in prosimo blagohotnega razumevanja ter sodelovanja.

Vstop v zavod bodo imeli dečki tržaško-koprške škofije, ki čutijo nagnjenje in veselje za duhovniški stan in je upati, da bodo postali duhovniki, in tudi taki, ki sicer ne čutijo duhovniškega poklica, toda njih starši žele, da bi uživali dobro vzgojo. Zato vabimo vse starše in vzgojitelje, ki imajo kakšnega sina, ki je z dobrim uspehom končal osnovno šolo ali je že v nižji gimnaziji in kaže veselje za nadaljevanje učenja na srednjih šolah, naj ga prijavijo v zavod. Starši naj bodo premislili in se poslužijo te prilike ter naj se posvetujejo z domačim duhovnikom. Naj nikar ne zavrnejo dobre misli, ki jim jo je sam Bog vdihnil v srce! Mnogi starši iz tržaško-koprške škofije so danes v velikih skrbih za svoje sinove, ko je v teh časih toliko

nevarnosti za mladino. Vzgojni zavod »Marijanišča« hoče iti dobrim krščanskim staršem na roko v mejah možnosti. V zavodu bodo našli dobri in nepokvarjeni dečki in dijaki, ki so z dobrim uspehom končali ljudsko šolo ali nižje razrede srednje šole, temeljito vzgojo in skrbno nadzorstvo, da bodo z uspehom nadaljevali učenje na gimnaziji. Morda bo ljubi Bog tudi tistim, ki sedaj ne čutijo še poklica za duhovniški stan, dal pozneje ta poklic. Svetujemo tudi tem staršem, naj se oglašijo pri domačem g. župniku. Pri njem bodo dobili podrobna pojasnila in pogoje za prijavo svojih sinov v zavod. Pripominjamo, da bodo imeli vodstvo in vzgojo v rokah slovenski duhovniki, gospodinjstvo pa bodo vodile čiste sestre. Tako bo v zavodu v vsakem oziru najlepše poskrbljeno. Ker se že bliža začetek šolskega leta, prosimo, da se prošnje za sprejem v zavod s potrebnimi listinami čimprej pošljejo ali na škofijski ordinariat in Trstu ali naravnost na zavod »Marijanišča« na Opčine.

Vodstvo in odbor »Marijanišča«

† Katoliški pisatelj HILAIRE BELLOC

Pred dobrim mesecem, 16. julija, je v frančiškanski kliniki v Guilfordu blizu Londona umrl angleški pisatelj Hilaire Belloc. Z njim so izgubili Angleži velikega katolika, enega svojih najsjajnejših duhov, katerega umetniško poslanstvo so v najplemenitejšem smislu vodili ideali katolicizma. Bellocovega vpliva med angleškimi katoličani ni presegel niti sam Chesterton, s katerim sta bila leta 1934 skupno sprejeta pri papežu Piju IX. ki ju je odlikoval z Redom sv. Gregorja Velikega.

V zadnjih 12 letih se je Hilaire Belloc malokdaj podajal z doma. Bil je skoro ves ta čas privezan na posteljo v preprostem domu neke vasi pokrajine Sussex, ki sta ga s pokojno ženo ponosno nazvala »King's Land«. V mladih letih je bil Belloc močan mož gladkega lica, z očmi, ki je iz njih sijala borbenost. Trpljenje zadnjih let pa ga je spremenilo. Njegovo zasebno življenje je bilo trdo in žalostno. Obe vojni sta mu vzele po enega sina, ženo je izgubil, ko je izbruhnila prva svetovna vojna. Bil je zelo čustven in je živo občutil te izgube. Po ženinini smrti je ohranil hišo tako, kot je bila prej, nespremenjeno: brez telefona in brez elektrike.

Belloc je pisal romane in zgodovinska dela. Ustvarjal je z veliko lahkotnostjo. Misli so mu vrele iz polnosti duha. A marsikdaj je pisal tudi zato, da je od tega živela družina. Bil je namreč pisatelj po poklicu. In bil je najboljši med očeti in zakonskimi možmi. Živel je samo za družino, njegov dom je bil vzoren katoliški dom.

Z akademskega stališča so njegove zgodovinske spise nekateri kritizirali, češ da niso do podrobnosti točni in da se je v njih prerad predajal prenaglim sploševanju. Morda, saj je delal samo iz svojega duha in se nikoli ni mogel prepustiti suženjski vezanosti na gradivo. Toda ob času, ko je diplomiral v Oxfordu, je veljal za najboljšega diplomiranc tistega časa. Sicer pa so se njegova preroška videnja, o katerih je pisal v nekaterih svojih delih, natančno izpolnila. Njegova klasična »Suženjska dražava« iz leta 1912 je doživela stvarno potrdilo v neposredni preteklosti. Delo »Evropa in vera« in mnoge druge knjige, v katerih je razglabljal o enotnosti evropske kulture, pa doživljajo prav ta leta najlepše potrdilo preroških vizij človeka, ki je gledal daleč v bodočnost, ko smo danes priče iskanja političnega zedinjenja evropske celine pred smrtno nevarnostjo, ki prihaja z Vzhoda.

Misel, ki je vodila vse Bellocovo življenje, je bila misel o obrambi in napredovanju Cerkve, v kateri je bil rojen,« piše v svojem nekrologu britanski »Manchester Guardian«. »Ves je živel v pripravljanju dobe, ko bo vera zopet stopila v srce Evrope. Ves osebni vpliv je zastavil za to veliko idejo in ne zaman. V Angliji je danes katoliška Cerkve močnejša, kot je bila pred 50 leti. To je zasluga dveh velikih katoliških pisateljev, njega, Hilaire Belloc, in največjega njegovih učenc, Chestertona.«

Koliko Amerikancev veruje v Kristusa

»The Catholic Digest« objavlja rezultate ankete o veri v Kristusovo božanstvo. Rezultati so naslednji: 74% Amerikancev veruje v Kristusovo božanstvo. 12% Amerikancev pa smatra Kristusa kot navadnega verskega poglavarja. Pri podrobnem študiju so ugotovili: čim več let višje šolske izobrazbe imajo vprašanci, tem manj verujejo v Kristusovo božanstvo.

ZA KATOLIŠKI DOM

Darovi za Katoliški dom

Tul Jožef - Dolina	-	-	Lir	2.000,-
Nanut Alojz - Standrež	-	-	»	1.900,-
Brata iz Podgore	-	-	»	2.000,-
Vizintin Marija	-	-	»	200,-
N. N.	-	-	»	1.000,-

N. N.	-	-	-	»	1.000,-
Kraček Albina, Furlan Marija, Kerkoč Ida, Kodolja Julija, Mozetič Lidija, Saksi- da Marta, Kanonik Fani, N. N., Pavletič Helena, Zorn Pepina, N. N., Ivančič Mari- ja, Hrvatina Agata, Trpin Adele, Batagelj Tončka, Stanta Frančiška, Peršolja Karla, Justina iz Bilj	-	-	-	-	skupno Lir 27.000,-

Iz življenja Cerkve

Taka je verska svoboda v FLRJ

Italijanski radio je objavil vsebino pisma, ki ga je maršal Tito poslal meseca junija vsem jugoslovanskim komunističnim združenjem. Po tem pismu, navaja italijanski radio, se opaža v Jugoslaviji okrepljena komunistična politika na vseh odsekih: Kar se tiče verskega sektorja, beograjski dopisnik italijanskega radia izjavlja: Split-
ski pomožni škof msgr. Franič je šel pretekli mesec na pastirski obisk v Makarsko. Tam so komunistični aktivisti napravili proti njemu silovito demonstracijo, ga žalili, mu strgali duhovniško obleko s telesa in ga prisilili, da se je vrnil v Split. Istočasno so bile demonstracije po vseh otokih in ob dalmatinski obali. Gesla teh demonstracij so bila: »Škofje so sovražniki duhovnikov, ki so zvesti vladi!« in: »Katoliški škofje so sluge italijanskega imperia-
lizma!«

Arabci ljubijo nabožne filme

V arabskih kinih z velikim uspehom predvajajo nabožne filme: zlasti so priljubljeni filmi iz življenja našega Gospoda, Matere božje, film o Fatimi, o Lurdu, o Vatikanu in krščanskih spomenikih.

Nove katakombe

Papeška komisija za arheologijo je odkrila nove katakombe in sicer na Via Appia Antica. Gre za grobišče krščanskih družin, kamor so se pokopavale svoje umrle. Nove katakombe se bodo imenoval: Katakombe sv. Križa.

Sv. oče za grške žrtve potresa

Ob priliki potresa na Jonskih otokih, je sv. oče poslal msgr. Mariju Macryonitisu, atenskem nadškofu, posebno pismo polno sočutja za žrtve, za njihove družine in ponesrečence, zlasti še za katoliške sinove, katerim pošilja svoj apostolski blagoslov.

V papeževem imenu je poslala kongregacija za vzhodno cerkev atenskem nadškofu bogato pošiljko težko preizkušanim prebivalcem.

»Komsomolskaja Pravda« o veri

Moskovski dnevnik »Komsomolskaja Pravda«, centralni organ komunistične mladine v Sovjetski zvezi, opisuje, kako se mora zadržati komunistična mladina do vere. Takole pravi med drugim: Pravila organizacije Komsomol zahtevajo od svojih članov, da se aktivno bore proti vsem verskim predsodkom. Člani Komsomola ne smejo živeti po nobeni veri, prav tako se ne smejo udeleževati nobenega bogočastja. V tem pogledu jim je prepovedana vsaka verska strpljivost. Res je, da Stalinova ustava daje vsem sovjetskimi državljanom versko svobodo, toda ista ustava daje vsem pravico do protiverske propagande. Stranka in država smatrate verske predsodke za

DUHOVNE VAJE

za sloven. duhovnike obmejnih škofij se bodo vršile od 14. septembra zvečer - začetek ob 18. uri - do 19. septembra zjutraj, v malem semenišču v Gorici. Stroški za vso preskrbo za vsakega 4.500 L. Kdor hoče maševati, naj prinese sam amikt in purifikatorij. Udeležbo je treba prijaviti po dopisnici do 5. 9. dekanu, mons. A. Novaku, Corte S. Ilario 7, Gorica.

Katoliška Cerkev na Poljskem

(Nadaljevanje in konec)

Od vseh pa se zahteva položitev prisige — pač čudno, da brezverska vlada zahteva prisigo, ki je brez dvoma verski akt. Vsak mora izpolniti posebno vprašalno polo, v kateri je treba posebej odgovoriti na vprašanja socialnega porekla, vojaške službe, naznaniti ter povedati, v kakšnih organizacijah je kdo delal pred 1939, med vojno in sedaj. Vsebinska predpisane prisige pa je taka, da popolnoma podvrže vsako delo duhovnika ali škofa državnemu nadzorstvu in more biti zgolj cerkveno in bistveno dušnopastirsko delo za duhovnika vzrok največjih težav. Jasno, da taka prisiga, kadar krši pravice božje in Cerkve, ne velja. Tako država stopi na mesto Boga in hoče imeti božje pravice. Nasprotje v vsem ravnanju poljske vlade je tako, da istočasno, ko si lasti vso oblast nad cerkveno organizacijo, hoče narediti iz duhovnikov slepo orodje svojega brezbožnega sistema, istočasno pa hoče izriniti iz življenja, individualnega in socialnega delovanja slehernega človeka, vsako vest in vsako versko prepričanje.

PROTEST VARŠAVSKEGA KARDINALA

Na praznik sv. Rešnjega Telesa je govoril v Varšavi kardinal Wiszynsky ter neustrašno in odkrito povedal, da je tako vmešavanje v notranje zadeve Cerkve pravi atentat. Spomnil je, kako se je Cerkve skozi vso svojo zgodovino borila z vsakomer, ki se je hotel vrniti med duhovnike in ljudstvo ter med škofa in duhovnike. Poljska hierarhija bo sledila zgledu zgodovine tudi za ceno lastne krvi, ker sicer Cerkve ne bi bila več katoliška. Naša druga domovina je Rim, je dejal primas - kardinal, zakaj v Rimu je prvi duhovnik, oni, ki je svojo oblast prejel naravnost od Kristusa, to je Pij XII.

Iz povedanega moremo sklepati, da se za Cerkve na Poljskem približujejo vedno hujski časi preganjanja. A trdna odločnost klera nam je poročilo odločnejšega odpora in končne zmage. Žal, da te skupnosti in odločnosti pogrešamo v drugih deželah, kjer komunizem na iste načine želi vpreči Cerkve v voz svoje propagande.

SONČNI KULTURNI PRAZNIK NA REPENTABRU

GOSPODARSTVO

Tri tisoč Tržačanom, Goričanom in Korošcem je Slovenska prosveta priredila slovesni dan naše pesmi, petja in drame, praznik narodnega ponosa in vere.

Slovenski prosveti iz Trsta, ki nas je vabila to nedeljo na Repentabru, na tradicionalno poletno prireditev, se je nasmehal ta lepi dan, ki kar ni mogel pustiti zavednega Slovence doma. Ljudi je prihajalo vedno več. Vse poletne prireditve Slovenske prosvete so bile dobro obiskane, a zdi se, da toliko ljudi ni bilo še nobeno leto kot letos.

Prišel se je festival. Pesem solistov in duetov je bila prva točka in vmes pozdravi. Baritonist *Marijan Kos* je stopil v lepi gorenjski narodni noši na oder, z njim sopranistka *Milena Čekutova* v barkovljanski narodni noši. Pred toliko množico bi bilo težko slabo peti in res sta bila oba pevca razpoložena in sta pela kot že dolgo ne. Med pesmijo je pozdravil množico v imenu Slovenske prosvete g. *Stanko Kosmina* s toplo in prepričljivo besedo. To je bil pozdrav Slovencev od morja vsem tržaškim Slovincem, še prav posebno topel pozdrav pa goriškim in koroškim Slovincem. Sledila je pesem solista, njej pa pozdrav zastopnika goriških Slovincov prof. *Dragotina Butkoviča*. Prinesel je pozdrav, kot je dejal, sončne Goriške, pozdrav zemlje, ki je rodila našega velikega kladivarja in misleca dr. Mahniča, in mehkega pevca Simona Gregorčiča. Prof. Butkovič je poudaril, kako je naš narod na robih naše domovine narodno ogrožen in mora zato delati in biti čuječ, da ne bo zginil. Izročilo naših očetov moramo zato kot svetlo dediščino čuvati in jo izročiti slovenski mladini. Kakor je množica toplo pozdravila govornika in z njim vse Goričane, tako je vzvalovala, ko je stopil na oder voditelj koroških Slovincov, dr. *Joško Tišler*. Govoril je kratko. Pozdravil nas je v imenu tiste pokrajine, v kateri je tekla zibelka slovenstva, tiste doline, v kateri je bila rojena naša demokracija. Tam stoji vojvodski prestol in ob njem izročilo naših očetov. To izročilo je de-

mokracija, v kateri podeljuje ljudstvo oblast in odgovarja ljudstvu samemu, da bo vladal pošteno in pravično, vladal demokratično. To izročilo ni mrtvo. Slovenci verujemo v to demokracijo — je nadaljeval govornik — v demokracijo naših očetov. Ne gledamo pa nazaj, ampak naprej. Množica je dr. Tišlerja pogosto z odobravanjem prekinjala, na koncu pa ga je nagradila z valom navdušenja. Nato je zastopnik Slovenske prosvete pozdravil dr. *J. Agnietta* kot slovenskega mestnega svetovaleca Trsta. Tudi njega je množica lepo in toplo pozdravila.

Za tem se je program hitro, brez kakih odmorov razvijal dalje. Tržaška folklorna skupina je pokazala koroške in gorenjske narodne plesne pod vodstvom J. Štavarja.

NAŠI ZBORI POJO

Po folklorni točki so napolnili oder pevci Mačkovljanskega pevskega zbora, ki so zasedli zadnji del odra. V ospredje pa je stopil rojanski tercet »Metuljček« v lepih narodnih nošah, na drugo stran pa kvintet akademskega pevskega zbora »Jadrana«. Začeli so s pesmijo Mačkovljani, nato »Metuljček« in za njim »Jadrana«. Morda je bila ta točka nekoliko predolga, mislim namreč, da bi morda zapeli manj pesmi in bi bil učinek večji. Vendar so bile vse pesmi lepo in skrbno pripravljene in so vse pevce poslušalci nagradili z dolgotrajnim ploskanjem. Mačkovljanski pevski zbor je vodil g. Dušan Jakomin, »Jadrana« pa g. Mamolo. »Metuljček« je zelo dobro spremljal s harmoniko g. Saša Martelane, ki je spremljal tudi že prej solista in folklorno skupino.

PESNIKI BERO

Ena izmed zelo lepih točk je bil nastop naših pesnikov. Na oder so stopili Vinko Beličič, Stanko Janežič, Zdravko Oevirk in Milka Hartmanova. Ko jih je prof. Peterlin

predstavil, jih je občinstvo veselo pozdravilo. Nato so prebrali pesmi. Bile so različne in vendar vse ubrane na isto struno: v ljubezni do domovine in naroda. Ta misel, ki je bila vodilna misel vse prireditve, je našla pot do slehernega srca ta dan na Repentabru. Veseli smo bili, da so nastopili tudi pesniki. Tega nismo še doživeli na repentaborskih prireditvah, a bi bili veseli, da bi bilo tako vsako leto.

»KRST PRI SAVICI«

Po kratkem odmoru so fanfare naznanile začetek predstave »Krst pri Savici«. Nisem poklican, da bi ocenjeval delo, ki je bilo na Repentabru prvič vpriporjeno in tudi ne bom ocenjeval posameznih igralcev. To bo naredil kdo drug v prihodnjih številkah »Glasu«. A kot nestrokovnjak v teh stvareh moram zapisati, da je bila predstava nekaj veličastnega in lepega. Režija prof. Jožeta Peterlina je do podrobnosti pretehtala in razporedila igralce po velikem odru in igralci so nastopali kot bi

bili tu doma. V lepih, živo barvnih stiliziranih nošah so se kretali igralci Slovenskega odra, dijaki in svetoivanska dramska skupina, ki jim je bila poverjena izvedba, po odru. Nikjer ni bilo najmanjše zadrege. Posebno lepa in prepričljiva je bila Bogomila Marije Bobkove, Črtomir Zvezdana Likarja in Gojmir Ivana Buzečana. Pa tudi drugi, posebno starejši igralci (Globočnik, Rebec itd.), so rešili svoje vloge nad vse posrečeno. Beseda je zvenela lepo in verzi so tekli neprisiljeno. Mrak je bil, ko so igrali peto dejanje.

Po končani predstavi so se pričeli ljudje razhajati. Dobra organizacija prevoza je poskrbela, da smo bili v kratkem času v Trstu.

Ostalo pa nam bo prelep spomin na letošnji repentaborski festival. Korošci, Goričani in Tržačani — Slovenci združeni s srcem in dušo. Ta prireditev nam je dala novih moči in nove volje do narodnega življenja, narodnega ponosa in vere v jutrišnji dan našega naroda.

Marijanski shod na Opčinah

Z veseljem pričakujemo septembrske nedelje, ko bomo zopet imeli naš skupni shod pri Fatimski Materi božji na Opčinah. Ta naš vsakoletni skupni shod ni samo spominska obletnica na Marijino romanje po naših vaseh, to je izraz našega najlepšega skupnega češčenja Mater božje. Skupna pesem, skupna molitev v lepi in veliki marijanski procesiji, to je naš praznik, to je naša sreča, ko se zbiramo pri fatimski Kraljici.

Leta 1949 smo začeli, recimo bolje, je začela Marija med nami na Tržaškem svoje vidno nadnaravno poslanstvo. Letos poteka že peto leto, ko imamo v središču naše dekanije na Opčinah skupni marijanski shod. Kako želimo, da bi tudi letos lepo uspel v čast Mater božje, v korist naših duš! Imamo zelo veliko razlogov, da naše skupno zaupanje v Mater božjo javno izrazimo, javno izkažemo. Prehajamo v sredino tega nemirnega desetletja, v katerem je nam po nerazumljivem božjem dopuščanju satan spuščen z verige in divja po vsem svetu proti Bogu zvestim. Te naše velike javne in zasebne zadeve bomo ponižno položili pred Marijin oltar in se v najbolj skrbno pripravljenem shodu zopet posvetili naši nebeški Materi.

Med nami ni nobenega dvoma! Nad nami bdi božje oko, nas varuje Marijina roka. Že kdaj bi po človeških računih morala zagoreti nova vojaka, nova nesreča, a ni in mogoče sploh ne bo, ker vsemogočni Bog preizkuša ves svet s šibo brezboštva. Velik del sveta živi v brezbožniški sužnosti, drugi del v svobodi. Mi, ki nam vsaj verske svobode ne manjka, živo čutimo, kako trpijo naši bratje v neposredni bližini. Na vse načine se trudimo lajšati njihovo gorje in to je obenem velika šola za nas vse. Toda le zavedajmo se proti sredini tega desetletja vedno bolj, da največjo pomoč nudimo našim trpečim bratom po Materi Mariji. Nad vsem svetom bide velika ura odločitve in kar mi moremo, storimo vse za božjo in Marijino zmago! To je naša dolžnost, to je naša čast!

Tako duhovno pripravljeni mislimo na naš letošnji skupni marijanski shod na Opčinah. Vsi tržaški katoličani, ki beremo »Katoliški glas«, se zberimo v nedeljo 13. sept. popoldne pri fatimski Kraljici. S seboj znajmo povabiti premnoge druge in vsi v mogoče in lepo procesijo za Njo, ki je v Fatimi razodela, da bo končno zmagalo Njeno brezmadežno Srce!

„Pozabljeni nesmrtnik“

»Nesmrtni Stalin« — kolikokrat smo čitali to puhlo frazo v komunističnem tisku ali pa jo slišali iz ust komunističnih govornikov! Še pred kratkim je bilo skoraj nemogoče v komunističnih državah in v komunist. tisku najti ime sovjetskega diktatorja brez pridevnikov vsevednosti, političnega genija, brezprimerne voditelja. »Ime Stalinovo bo živelo večno v srečni delavci sveta«, je bila fraza, ki je stalno in monotonno krasila strani »Pravde«.

Ce pa pomeni nesmrtnost nekaj, pomeni to pač nadaljnje življenje po smrti, bodisi v tej ali oni obliki. Ali komunisti so že v nekaj mesecih vrgli Stalina med staro šaro. Njegova »nesmrtnost« je trajala točno tako dolgo, dokler je živel; ko je bil mrtev, je mit o Stalinu izginil iz komunističnega spomina. Danes ga partijsko čeposije skoraj ne omenja več; partijski govorniki skoraj nikoli ne omenjajo njegovega imena; njegovi nasledniki na oblasti prezirajo vsak spomin nanj.

Seveda sta dve vrsti nesmrtnosti — religiozna in posvetna. Ne nameravamo tu razpravljati o verski nesmrtnosti, vendar naj mimogrede omenimo, da Stalin kot borbeni ateist, za katerega se je sam proglasil, pač ni mogel pričakovati nadaljnjega osebnega življenja na drugem svetu po svoji smrti; tudi njegovi brezbožni pristaši niso mogli zanj tega predvidevati. Če se naj bi torej legenda o Stalinovi »nesmrtnosti« obdržala, bi to moglo biti le na posvetni podlagi; živel bi nadalje lahko torej le v spominu svojih pristašev.

Nekateri posvetni misleci trdijo, da je človek le toliko časa nesmrten, dokler živi spomin nanj v mislih drugih; če je torej zadnji človek, ki se ga je spominjal, iz katerega koli razloga pozabil nanj, je ne-

izgibno mrtev. In prav to se je v posvetnem pogledu dogodilo vsemodremlju, nepremagljivemu, slavnemu in dobrotljivemu Stalinu. Njegovi pristaši so ga pozabili; in tako je zdaj mrtev.

Sedanji sovjetski gospodarji, ki so preživeli kot neiskreni sorodniki krokodilove solze na pogrebu skrivaj sovražnega strica, so v trenutku Stalinove smrti kazali vse znake spoštljive žalosti. Za dober teden ali še nekaj časa dalje je bil bivši diktator »dragi pokojnik«. Nato so pa suženjski slavospevi v komunističnem tisku utihnili; komunistični govorniki so prenehali o Očetu narodov, ki ga je doletela smrt. Kot sol na rano pozabljenja je pa uradni moskovski proglas razglasil, da ni v duhu marksizma, če se poje gloriole kot voditelju in učitelju kakemu posamezniku.

Usoda je v svoji igri s samosilniki vedno norčava. Hitler, katerega vladavina »naj bi trajala tisoč let«, je napravil samomor v kleti in obžalovali so ga samo tisti, ki so poginili z njim. Stalin, »graditelj svetovnega socializma«, je bil pozabljen že mesec dni po svoji smrti.

Zdaj priznava vedno več komunističnih režimov svoje zmore v politiki prejšnjega časa, in ne nazadnje sovjetska vlada sama kot kaže primer »zarote zdravnikov«. Te zmore so pa izraz stalinizma; diktator jasno odgovarja za krivice, ki so jih zagrešili njegovi podrejeni, ker ti ne delajo drugega kot da se ravnajo po njegovih navodilih. Zato se ne zdi neverjetno, da ni daleč čas, ko bo potem, ko bo vedno več takih krivic »popravljenih«, Stalin spet uradno »omenjen«, to pot pa kot krivce vseh bolezni in napak komunističnega sveta.

(William Bluet)

Že čriček prepeva...

Zvečer in dolgo v noč prepeva čriček in pripoveduje, da se jagode debelijo, da so tu in tam že mehke in sladke.

Ta čričkova napoved mora napotiti skrbnega vinogradnika, da vsaj površno pregleda, kako je opremljen za bodočo trgatve.

Kako je s kletjo? Ali ni potrebna kakšnih popravil? Ali ni vsaj nujno potrebno, da jo pobeli z apnenim beležem in istočasno temeljito izčisti in prezrači.

Kako je z gredami in hlodi pod plavnik in sodi? Ali ni kakšen hlod popolnoma trhel in gnil in je nujno potrebno, da ga nadomestimo.

Kako je s posodo? Letina sicer ne bo tako obilna, da bi bilo potrebno dobaviti dodatne posode k lanskim, a mogoče pa je le potrebno kaj dokupiti. Prav gotovo pa je potrebno kaj popraviti. Neposredno pred trgatvijo bodo sodarji imeli vse roke polne dela in mogoče ne bi mogli pravočasno popraviti tvojo posodo.

Se ni li tvoja posoda pokvarila, recimo postala »močna«, čemur strokovnjaki pravijo kisl? Ni li kakšna posoda plesniva, ima kakšno dogo gnilo ali kaj podobnega?

Nakazane posode je potrebno popraviti, potem pa jih izčistiti s »sanatonom« ali kakšnim močnim izlužilom (»detersol«).

To so vprašanja, na katera takoj odgovori, potem pa ukreni potrebno!

Gnojnice ali solitra zelju!

Se je čas, da pognojimo kapusu, ohrovtu (vrzotam), cvetači in še kakšni drugi vrsti povrtnine. V poštev prihajajo samo hitro delujoča gnojila, kot so gnojnice in solitri. Med slednjimi sta najbolj priporočljiva čilski (nitrato soda) in apneni (nitrato di calcio).

Gnojnice prej razredčimo z vodo in potem zalivamo, solitre pa razdeljujemo s čajno žličko, in sicer največ pol žličke okoli vsakega stebila, seveda ne tik njega, ker tam ni korenin.

Vino v pletenkah - flaškonihi

ne prihaja toliko v dotiko z zrakom kot vino v sodu: skozi steklo namreč zrak nima dostopa do vina, pač pa skozi lesene dode dostave.

To pa je slabo in dobro! Slabo je to za mlado vino, ki je še sladko, če je v pletenkah, ker ne more popolnoma povreti in postane zato skoraj redno vlačljivo.

Dobro pa je to za stara, že odnegovana vina, ki so določena za porabo. V pletenkah ostane vino približno tako, kot smo ga zlili vanje, seveda če, če je ustnik pletenke s čepom ali zamaškom v redu.

Zamašek mora pletenko dobro zapreti, da ne uhaja zrak v notranjost. Ker pa nimamo vedno na razpolago prvovrstnih zamaškov, ki bi temeljito zaprli ustnik, je priporočljivo, da zamašek ovijemo s tankim pergamentnim papirjem, potem pa zamašek namočimo v vazelinovem ali kletarskem olju (»olio di vaselina« ali »olio enologico«). Dobro je tudi, če vlijemo v ustnik pletenke nekoliko enakega olja — zadostuje en prst na visoko. Oljivo ali semensko olje ni priporočljivo, ker postane žaltavo ali žarsko in dobi vino potem neprijeten priokus.

Seveda morajo biti pletenke vedno polne, ali pa moramo vino iz pletenke hitro porabiti, če ne drugače z njim napolniti steklenice. Vino v nepolnih pletenkah je enako kot v sodu podvrženo kani in ocetni kislini.

Za jemanje vina iz pletenk se dobijo sedaj v trgovini pripravne samodelne (avtomatične) sesalke.

Vino vojakom

Smo že poročali, da je vojaška uprava v nekaterih garnizijah začela dajati vojakom po 1/2 litra vina dnevno, to pa za poskus. Ta ukrep je rodil dolgo in zanimivo debato, posebno v strokovnem časopisu. Seveda so mnjenja za in proti. Vojaške oblasti pa še niso povedale, kakšne so dosedanje izkušnje. Ko bo znana izjava vojaških oblasti, bo debata gotovo zopet pričela.

Dosedanja debata je prišla do zaključka, naj se vsem vojaškim pripadnikom redno razdeljuje vino, četudi ne vsak dan in četudi manj kot po 1/2 litra na dan.

Francoski vojak dobiva dnevno po 3/4 litra vina. Ta ukrep pa moramo smatrati za podporo francoskemu vinogradništvu, ki večkrat trpi vled preobilnih letnih pridelkov.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Privilegiji slov. šol na Tržaškem

Trst, 24. avg. 1953.

Večkrat se je že pisalo o vnebovpijočih krivicah, ki se godijo slovenskim šolam in slovenskim šolnikom na Tržaškem. Ne vem, ali so se že kaj zganili odločilni činitelji Zaveznike vojaške uprave, ki imajo nadzorstvo nad podrejenimi uradi in uradniki. Javnost je nič ne ve, da bi bili podvzeli kakšne uspešne korake, s katerimi bi popravili krivice, ki se godijo slovenskim šolam in njihovim osebju, ter obenem poskrbeli, da bi se v bodoče take krivice ne mogle več nezakazovano delati.

Pač pa so se zganili italijanski iredentistični časopisi ter začeli pisati o »privilegijih, ki jih uživajo slovenske šole in slovenski šolniki na Tržaškem. Pisati o takih privilegijih je zelo neresno početje. Toda naši prijatelji so nam rekli: če se laž ponavlja, se nekaj le prime; morda bi tudi utegnil biti za tem pisanjem kdo, ki ima pri šolskih zadevah kaj besede. Ker torej iredentistični listi pišejo o privilegijih slovenske šole, si oglejmo nekaj takih »privilegijev«.

1. Italijanske šole in njih šolniki imajo svoje službene stopnje, in sicer: Višjo šolsko upravo (Sovrintendenza scolastica) in Urad za vzgojo (Ufficio Educazione) pri ZVU. V teh uradih imajo svoje najvišje predstavnike, to je »višjega šolskega upravnika« in »šefa urada za vzgojo«, na katera se lahko obračajo po navodila in nasvete in s katerima občujejo v svojem jeziku. Poleg teh dveh je v vsakem teh uradov še cela kopica uradnikov in uradnic, ki so določeni za reševanje posameznih aktov italijanskih šol in šolnikov.

Slovenske šole in slovenski šolniki pa imamo ta »privilegija«, da nimamo ne višjega šolskega upravnika niti šefa urada za vzgojo, kamor bi se lahko obračali po navodila in nasvete v svojem domačem jeziku. Vse kar napišeš, mora biti napisano italijansko ali vsaj dvojezično, ker teh aktov ne rešuje Slovenec, ampak Italijan. Kako pa se taki akti rešujejo, čutimo vsak dan na svoji koži. Slovenci imamo namreč tudi ta »privilegija«, da nam ni treba reševati aktov, ki se nas tičejo, ker nam jih rešujejo Italijani.

2. Italijanske šole imajo v svoji lastni upravi fonde za izplačevanje mesečnih prejemkov učnega in drugega osebja, ki je zaposleno na dotični šoli.

Slovenske šole imajo ta »privilegija«, da nimajo v svoji lastni upravi fondov za izplačevanje pripadajočih prejemkov osebju

dotične šole. Te fonde upravljajo Italijani, kot so delali v svojih bivših kolonijah Arabcem in Abesincem.

3. Osebe na italijanskih srednjih in osnovnih šolah ima svoj stalni stalež, v katerega se vsako leto ali vsaj vsako drugo leto na novo vključuje lepo število uslužbencev, ki na ta način pridejo do stalnega mesta in do stalne službe. Tako se lahko brez skrbi in mirno posvetijo svojem poklicu ter si lahko začno ustvarjati podlago za bodočnost. Ni se jim treba več bati, da bodo naslednje leto ostali brez službe, niti jim ni treba vsako leto vlagati prošnje za službo in trošiti denar za razne listine in kolke ter čakati pri tem še na pristanek Urada za delo, ki loči državljane od nedržavljanov, rezidenčne od nerezidenčnih.

Osebe na slovenskih srednjih in osnovnih šolah pa ima ta »privilegija«, da mora vse brez izjeme vlagati vsako leto prošnjo za službo, od ravnatelja do zadnje tajnice in sluge, čeprav je to v očitem nasprotju z obstoječimi zakoni baa za upravno in pomožno osebje, kateremu zagotavljajo obstoječi zakoni stalnost v službi in celo napredovanje.

Slovenske osnovne šole imajo ta »privilegija«, da nimajo svojega stalnega staleža, kot ga imajo italijanske šole že po dveh letih poskusnega obstoja.

Slovensko didaktično ravnateljstvo v Miljah z začasnim sedežem v Škofijah ima še poseben »privilegija«, da je še po več kot petih letih poskusnega obstoja časno, čeprav bi podobno italijansko didaktično ravnateljstvo že zdavnaj imelo svojega stalnega ravnatelja.

Učitelji slovenskih šol imajo »privilegija«, da zanje ni nobenega stalnega staleža, čeprav so slovenski učitelji po zakonu v ekonomskem oziru popolnoma izenačeni z italijanskim učnim osebjem.

Italijanske srednje in strokovne šole imajo po zakonu določeno število profesorskih stolic za vsako šolo posebej; za te stolice se razpisujejo natečaji in italijanski profesorji postajajo na ta način stalni.

Slovenske srednje in strokovne šole imajo pa »privilegija«, da nimajo po zakonu določenih profesorskih stolic in da se za slovenske srednje in strokovne šole ne razpisujejo natečaji za stalna mesta, čeprav zakon o slovenskih šolah jasno določa, da mora biti notranji ustroj slovenskih srednjih šol popolnoma enak italijanskemu.

(Dalje prihodnjic)

Z GORIŠKEGA

SOLSKKE VESTI IZ GORICE

Izpitni na srednjih šolah

Sprejemni izpit v I. razred nižje srednje šole (gimnazije) in popravni izpiti na vseh srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom v Gorici se pričnejo 7. septembra ob 8.30 v vrstnem redu, ki je naznanjen na razglasni deski vsake šole.

Licejska in učiteljska matura se pričeta 23. septembra ob 8.30.

Vpisovanje na srednjih šolah

Vpisovanje na vseh srednjih šolah s slov. učnim jezikom v Gorici bo od 1. do 25. septembra. Podrobnosti o načinu vpisovanja so razvidne z razglasne deske vsake šole.

Ker rok za vpisovanje ne bo v nobenem primeru podaljšan, se vsem prizadetim priporoča, naj ne odlašajo do zadnjega, da ne bo prevelikega navala in da ne bodo primorani izgubljati časa z dolgim čakanjem ali da ne morda celo zamudijo roka za vpisovanje.

Predilnice v Ronkah in Podgori v stavki

Vodstvo predilnice v Ronkah je zahtevalo od svojih delavk, naj poleg dosedanjih strojev pazijo še na najmanj štiri nove stavke. Tkalke, ki so bile doslej zelo obremenjene z delom in bi jim zato nadzorstvo še nad novimi stavkami bilo nemogoče, so se tej nečloveški odredbi uprle in napovedale v četrti 4 urno stavko. Tej stavki so se pridružile še vse ostale delavke, ka-

tere pa je ravnateljstvo kaznovalo s tem, da jim je prepovedalo za dva dni vrnitev na delo. Ostalim delavkam pa je odvzelo električni tok.

V ponedeljek so se stankajočim delavkam pridružile še delavke in delavci iz predilnice v Podgori. Skupno poročilo sindikalnih organizacij javlja, da se bodo prihodnje dni pridružili stankajočim delavcem še vse ostale tekstilne industrije naše pokrajine.

Obvestilo učiteljem

Goriška občina sporoča, da si morajo učitelji, ki so odvisni od občine, poskrbeti osebno železniško knjižico, ako hočejo uživati popuste na voznih na železnici. Dosedanji listki občinske uprave ne bodo več veljali.

Poroka

V Rupi sta se na najlepši Marijin praznik Vnebovzvetja pred sv. mašo poročila stalni zaveden cerkveni pevec Lenart Kosič in Marjeta Povodnik, dobrotnica naše cerkve. Novoporočencema želimo obilo sreče v življenju in božjega blagoslova!

Krojni tečaj E.R.R.E. VI.

Naznanjamo vam, da se bo vršil spet krojni tečaj v Gorici v prostorih šolskega poslopja v ul. Croce št. 3. Gospe in gospodične, ki se nameravajo vpisati, naj se zgledajo istotam v torek 1. septembra od 7h do 8h zvečer, kjer dobe tudi vse podrobne informacije.

S POTI SKOZI BRDA

Ko sem se s Plavi povzpela na Vrhovlje, se mi je razgrnilo pred očmi briško gričevje, posejano z vasi in cerkvami. Brda so povezana s svetom samo s to potjo. Odrigana od Gorice in Krmina hirajo... Z veseljem sem opazoval novi vodovod, s katerim so se uresničile stare sanje, da bi imeli tudi Briči prepotrebno vodo in da bi bila tako zaključena mučna doba mlak, vodnjakov in »sterna« ter dovažanja vode iz Briške. Občan, Reke s sodi.

Pod Vrhovljen sem krenil na desno po kolovozu in dospel v

VEDRIJAN

Z vrh griča me je pozdravljala župnijska cerkev. Krenil sem vanjo, pomolil in se nato ustavil pred zvonikom. Na pročelju je stal latinski napis: »Samo čistim dušam je dano zreti v višave!« Lepo, pa živijo še tudi lepe duše, ki zrejo zaupno k nebu? Odgovor mi ga je dal mož, ki sem ga srečal spodaj na cesti. Po običajnih novicah mi je pravil:

»Pa duhovnika nimamo še. Naš pokojni gospod nunc je bil sveta duša. Skoro 40 let je bil med nami, oče in svetovalec. Cele popoldneve je premolil tu v cerkvi. In lani, 22. oktobra, je g. Ivan Košir umrl. Prej je postal še skoro popolnoma slep. Ljudi je spoznaval po glasu in hoji. Pa kako vdano je prenašal svoje trpljenje! Niti enkrat ni potožil. Odlikoval se je po svojem izrednem zaupanju v Boga: denarja se je naravnost bal, takoj ga je razdelil med potrebne. Bil je uboječ. A Bog ga tudi v dolgi boleznii ni zapustil: nekaj smo mu župljani pomagali, od zunaj so prihajali paketi in še iz Kanade je kapnil kak dolarski bankovec s strani naših fantov izseljencev. Pa neustrašen je bil naš gospod: med vojno in po vojni je odločno govoril proti komunistom, tako da smo čisto trepetali, da ga ne odpeljejo. Samo starost in bolezen sta mu prihranila verige...«

In že sem hitel skozi vedrijansko vas v dolino. Prišel sem v

SENOZEČE

Ljudje so bili izredno razburjeni. Starjša žena mi je z grozo pravila: »Brezbožnik! Naš prelep kip Marije Snežne so nam razbili. Pomislite! Brezverni komunisti so ponoči vlomili v našo cerkev, razbili šipo na oltarju Marijinem in nato še Marijin kip. Mi pa in naši očetje smo stoletja častili ta kip, ki je bil naša uteha in dika naše vasi. Jokali smo, ko se je izvršilo hogooskrunstvo. Policija pravi, da so storili neodgovorni elementi, da jih bodo že našli. Mi pa vemo, da so to storili partije in da vrana vrani oči ne izkljuje. Če jih ne bodo »našli«, bomo pa mi na stopili: ali se ni bogoskrunec ranil na roki, ko je šipo razbil? Ali niso bili kravi madeži naokrog?...«

Preko Dobrovega, ki je postalo srce vseh Brd: sedež županstva, postaja za korijere, sedež milice in drugih odborov, sem prišel v Medano.

MEDANA

Rožnica, t. j. Marijino vnebovzetje, je največji medanjski praznik. Vsi Briči prihiteli tega dne v Medano, zlasti popoldne k procesiji. Vas je slovesno ozaljšana, yeselo pritrkovanje, vsi obrazi nasmejani. Druga leta so načrtno ovirali cerkveno

slavnost: prisilno delo, izleti, plesi. Letos ni bilo tega, toda nekaj drugega je silno zadelo Medančje: nove uredbe o zvonjenju. V Jugoslaviji so državne oblasti »uredile« cerkveno zvonjenje, ki zdaj ne sme trajati preko treh minut. In da bi za Rožnico v Medani zvonili le tri minute, v Medani, ki slovi po svojem zares umetniškem pritrkovanju, v Medani, ki edina med vsemi briškimi vasi ima vse tri zvonove! Nak! »Odborniki! Kje so odborniki!« tako so Medančji skupaj sklicali, na izredno sejo, moze odbornike in jim strogo zaukazali, naj prešturajo novi zakon in naj iztaknejo možnost, da se bo pritrkovalo! Medančji hočejo imeti pritrkovanje, kajti brez tega ni Rožnice, brez Rožnice pa ni Medane. In očetje odborniki so po dolgem razpravljanju in rednem glasovanju določili, naj se trikrat zvoni po tri minute, kot običajno, ter naj se pri procesiji štirikrat pritrkuje po tri minute... Malo je bilo za Rožnico, premalo. Lepa je bila popoldanska procesija, prisrčne cerkvene slavnosti, na dnu je pa le ostala zagrenjenost v ljudstvu, ker ni več gospodar niti nad petjem svojih zvonov!

Preko Občanca sem se spustil v

VIPOLZE

Ker sem srečaval skupine fantov in deklet, ki so zamišljeni in preplašeni pešali proti Dobrovemu, sem ustavil neko ženo in jo vprašal, zakaj oni zaskrbljeni obrazi. Pa mi je razodela skrivnost:

»V Vipolzah smo imeli dne 2. avgusta zlato mašo. Fantje in dekleta so cerkev okrasili, slavoloke postavili; vsa vas se je

sploh lepo izkazala svojemu zaslužnemu g. župniku. Zdaj pa je završalo na Dobrovem, kjer je policija in razni odbori! Prišla je milica v vas, zaslišala razne ljudi, iskala organizatorja tako uspele zlate maše. In zdaj kličejo na odgovor vse osebe, ki so le kaj sodelovale, pa čeprav so same prah s cerkvenih sten obrisale ali tla v cerkvi umile!«

Začuden sem kimal nad svojevrstno versko svobodo v Brdih, ko sem preko Cerovega stopal proti Kojškemu. In spet sem z Vrhovlja gledal preko Brd, štel sem cerkve in zvonike, s katerih bodo nekoč svobodno in polnozvočno zapeli zvonovi, ki bodo briškemu ljudstvu oznanjali, da smejo — prečiščeni v trpljenju — prostu služiti svojemu Bogu.

Mednarodna organizacija kmečkih gospodinj

V Torontu (Kanada) je 12. avgusta bil odprt mednarodni kongres kmečkih gospodinj. Trajal je 10 dni. Taki kongresi se vršijo vsako tretje leto in sedanji je že sedmi. Letošnjega so se udeležile zastopnice iz 23 držav, 4 nadaljnje države (Egipt, Libanon, Iran in Japonska) pa se bile zastopane samo po opazovalkah.

Na kongresu so obravnavali vprašanja iz gospodarstva, gospodinjstva in vzgoje.

DAROVI

Za SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE

Slavko namesto cvetja ob nepričakovanem slovesu nepozabnega Gustija 1000; neimenovana dobrotnica iz Škedenja 2000 lir.

Bog povrni obilo!

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

S TRŽAŠKEGA

Nabrežina

Po petmesečni neozdravljivi bolezni je 19. avgusta umrla v Nabrežini profesorica Mara Steinberg, ki je poučevala angleščino na dveh slov. srednjih šolah v Trstu: na Učiteljski in na Višji gimnaziji. Učila je zvrhano čašo trpljenja. Izdihnila je stara komaj šestindvajset let, ko se ji je življenje šele začelo. Po njej — mladi, veseli, delavni, vestni in nadarjeni — je med učnimi tovariši in med učenci ostala boleča vrzel. Iz vsega srca pa sočustvujemo predvsem z ubogo in težko preizkušeno materjo, ki je zgubila hčerko edinko. Naj ji Bog uteši zemeljske bolečine!

Korošci na obisku v Trstu

To soboto 29. avgusta pride v Trst večja skupina naših dragih Korošcev. Namenjeni so v daljni Rim in se ustavijo tudi pri nas. Popoldne bodo obiskali mesto, proti večeru pa se bodo peljali po dolgi poti skozi naše vasi Dolino, Boršt, Bazovico na Opčine. Skupino vodi g. učitelj Kurbus. — Čez dva tedna pa pride druga skupina in prve dni oktobra še tretja. Koroškim bratom želimo, da bi se dobro počutili med nami kakor smo se mi med njimi. Naše zadnje skupno ramanje na Koroško nam ostane v najlepšem spominu. Tako želimo tudi njim.

Romanje v Assisi in Loreto

Zopet pozivljamo na štiridnevno romanje v Assisi in Loreto od 19. do 22. septembra. Oni, ki so se že bili vpisali, naj se ponovno prijavijo, da potrdijo svojo udeležbo, drugi naj to čimprej storijo, da ne pridejo prepozno.

Za vpisanje in pojasnila obrnite se na p. Alfonza pri kapucinih na Montuci v Trstu.

Čas za priglasitev najkasneje do Marijinega rojstva 8. septembra.

Šolske vesti iz Trsta

Ravnateljstvo Državne slovenske nižje industrijske strokovne šole v Trstu (Rojan - ul. Montorsino 8) obvešča vse prizadete učence in njih starše, da se prične:

1. Vpisovanje za vse razrede za šolsko leto 1953-1954 v torek, dne 1. septembra in traja do dne 25. septembra 1953.
2. Nižji tečajni izpit v ponedeljek, dne 7. septembra 1953 ob 8. uri in 30 minut.
3. Popravni izpiti čez I. in II. razred v ponedeljek, dne 14. septembra 1953 ob 8. uri.

Vpisni pogoji in razporedi so razvidni iz objav na razglasni deski v III. nadstropju šolskega poslopja v ul. Montorsino 8. Morebiti potrebna nadaljna pojasnila daje tajništvo vsak dan od 10. do 12. ure.

WILHELM HÜNERMANN:

31

Oče Damijan

»Preobčutljiv sem za misijonarja!« se je grajal pater Damijan, ko je spet stopil v koč. »Najbrž sem dobrega moža užalil.« Še isti večer je Damijan obiskal vse koče. Vsem je bil dušni in telesni zdravnik. Ženi, ki je trpela na vodenici, je dal kinina in jo pripravil na smrt. Nekaj otrok je krstil. Povsod je našel še sledi vere. Kanaki so ponosno kazali na križe, ki so viseli skoraj v sleherni koči, sestavljeni iz neobtesanega lesa. Tu in tam mu je kdo pokazal celo Marijino sliko, ki mu jo je bil podaril še pater Evtahij.

»Marija!« je rekel nato in oči so mu žarele.

Nepopisno je bilo veselje teh vašanov, ko so po dolgih letih spet imeli belega očeta v svoji sredi. V vsej naglici so izpraznili neko koč in jo pripravili za sveto mašo, ki jo bo drugo jutro bral misijonar. Pozno v noč so krasili sveti kraj.

Ponoči je Damijan v travnati koči, v kateri so ga pogostili, legel na rogoznico. Bil je utrujen do smrti. Kljub temu dolgo

ni mogel zaspati. Moskiti so brenčali in mu pikali obraz. Kušarica je prilezla čez njegovo roko. Stara pivovarica je v spanju smrčala, Damijan pa je sklenil roke in molil:

»Moj Bog, zahvalim te za vse trpljenje teh dni in noči, kajti dal si mi najti ljudi!« In ponižno je pristavil: »Odpusti mi černost in nepotrpežljivost!«

Naslednje jutro je Damijan spovedal več Kanakov. Marsikateri od njih so se dobro borili v letih, ko so bili brez duhovnika. Pri drugih pa je misijonar videl prepad naravne podivjanosti. Skrunitev zakona, umor nerojenih, najgriša nečistost celo v otroških letih. Vse te stare poganške dediščine Južnega morja so se Kanaki smeje se spovedovali belemu očetu in ti rjavi otroci so se zelo čudili, da je pater vse to imel za velike grehe. Neka žena je priznala, da je po starem poganskem običaju usmrtila enega svojih novorojenih dvojčkov.

»O, bilo ga je škoda, kajti bil je lep, močan otrok!« je odkrito obžalovala žena. »A če ga ne bi žrtvovala, bi gotovo izgubila oba.«

»Tem ljudem manjka duhovnika!« je

tarnal misijonar. »Človek se ne sme čuditi, da na tako mladi, neobdelovani njivi poleg pšenice raste tudi ljuljka.«

In vendar so ti ljudje odkritosrčno obžakovali svoje grehe, ko jim je duhovnik poln resnobne in ljubezni predložil velikost njihove krivde.

Po spovedi je pater Damijan maševal v travnati koči, iz katere so domačini napravili pravi svetni tempelj. Včasih je preko deske prilezel pajek ali hrošč in vendar je tukaj ljubezen pogrnila mizo Bogu in iz pesmi in molitve Kanakov je zvenelo tako veselje, tako iskreno navdušenje, da so se duhovniku pri oltarju orosile oči.

»Parce Domine, parce populo tuo!« so šepetale njegove ustnice. »Prizanesi, Gospod, prizanesi svojemu ljudstvu! Ne pušči, da bi ginilo v svojih grehih. Odpusti jim, Gospod, saj ne vedo, kaj delajo!«

Po sveti daritvi je pater Damijan spet stopil v gostiljevo koč. V kotu je našel staro pivovarico, zgrbljeno v dve gubi. Žena je tiho ječala predse.

»Ali te boli, mamica?« je vprašal duhovnik. »Daj, da pogledam tvoje ranjene roke!«

A starka se je trdovratno branila. Boječe je skrla roki za hrbet. Tresla se je po vsem telesu.

»Le daj, mamica, ne bo te bolelo!« Pater je z nežno silo potegnil eno roko k sebi ter ji odvil umazane cunje. Komaj pa je odstranil obvezo, je opotekajoče odskočil. Mrzel pot mu je stopil na čelo in izbuljil je oči. Krepki mož je pobledel prav do ustnic.

»Gobavost! Moj Bog, gobavost!« je stokal in skril obraz v roke. Starkini prsti so bili beli zabuhli okrški, na koncih odgniti in brez nohtov. Iz nekaj odprtih ran je tekel debel, žilav gnoj, ki je s kugi podobnim vonjem takoj napolnil vso koč.

Gobavost! Gobavost! Nikdar še ni Damijan do zdaj videl gobave. Poznal je to bolezen samo iz opisa drugih misijonarjev. Vedel je, da je ta bolezen nekaj strašnega. A tako?! To ni bila več bolezen. To ni bila groza, pekel, žila smrti in trohoba! Tiho je starka ječala in skušala spet zaviti prste v umazane cunje.

»Ne na Molokaj!« je tarnala. »Ne na Molokaj!«

»Ne na Molokaj!« jo je nahrulil pater Damijan. »A tukaj sedi in žvečiš taro-

korenine in drugi pijejo tvojo izpljuvano kašo. Vse boš umorila!« Groza ga je spreletela, ko je pomislil, da sta tudi on in njegov rjavi strežaj pila to peklensko pijačo. »Usmrtila nas boš vse!« je spet kričal. Kakor vkovan je stal pred njo in gledal ostudni gnojni okršek na roki. Ali ne grabijo ti pohabljeni, gnili prsti po njegovem lastnem srcu? Krepki misijonar se je zgrozil. Njegove roke so krčevito grabile za srce. Bilo mu je, kot da že čuti objem smrti. A njegove roke so prijemale križ, ki mu je tičal za pasom. Misijonarjev križ! Duhovnik se je ozrl nanj. Dolgo, dolgo je gledal na podobo Trpečega.

Ali ne počiva pogled umirajočega Boga človeka poln žalosti na svojem duhovniku? Ali niso usta Križanega pričela govoriti? »Zakaj si tako okružen z njo? Jaz sem jim polagal roke na čelo in jim celil rane. In ti?«

»Odpusti mi, Gospod! Vem, ti si v nadložitih in obteženih! Ti si v gobavih, Gospod! Jaz pa te nisem spoznal.«

Starka žena je pred Damijanom zdrsnila na kolena. Svoje pohabljenе roke je skrla v obleko.

(Nadaljevanje)

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so se v tako velikem številu udeležili pogreba naše nepozabne matere

MARIJE URBANČIČ

Najprej izrekamo zahvalo našemu prejšnjemu preč. g. kaplanu Angelu Kosmaču, ki je rad sprejel povabilo za udeležbo pri pogrebu radi odsotnosti preč. voditelja g. Zorka. Tudi njemu se prav toplo zahvaljujemo za prejete besede sožalja. Bog naj poplača obema za trud in molitve, enako članicam Marijine družbe, posebno pa pevskeemu zboru za pretresljive žalostinke doma in v cerkvi, ki so bile naši dragi materi v slovo, nam pa v tolažbo. Zahvaljujemo se vsem ostalim domačinom za tako številno udeležbo na njeni zadnji poti.

Žaluoja družina URBANČIČ
in vsi sorodniki

Rojan, 24. avgusta 1953.

Darilne pakete po vsej Evropi

dostavlja TVRDKA

Najhitrejša in najsolidnejša postrežba!

Jamčimo za sigurno dostavo vsake pošiljke.

Dostavljamo tudi radioaparate, bicikle, živalne stroje in harmonike po najugodnejših cenah!

TRST - Ul. Torrebianca 27 - Telefon 24-467 - P.O.B. 522

CITRUS

IMPORT & EXPORT

Lastnik: Aleksander Goljevšček